Docent Maarten de Ruiter over het model van Porter.

De Universiteit van Aruba, al honderd meesters rijk

Op 10 april 2003 studeerde Celine Patricia Wever af aan de Juridische Faculteit van de Universiteit van Aruba (UA). Haar scriptie droeg de titel: 'Een aanmerkelijke kans?' Wever was de honderdste student die aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR) afstudeerde, sinds de UA in 1988 haar deuren opende. Vijf jaar na de opening van de UA werden de mogelijkheden tot hoger onderwijs op Aruba uitgebreid met de Financieel Economische Faculteit (FEF). Hieraan zijn inmiddels 65 studenten afgestudeerd.

Door Marjanne Havelaar

Om geïnteresseerden en toekomstige studenten de mogelijkheid te bieden aan den lijve te ondervinden wat studeren aan de UA inhoudt en welke vakken zoal worden onderwezen, werd op zaterdag 10 mei een open dag gehouden.

"Dit vinden vinden studenten een verschrikkelijk boek", zo begon staatsrechtdocent Luciano Milliard zijn college, terwijl hij een enorm dikke pil aan zijn toehoorders liet zien. Een groep van zo'n twintig belangstellenden zat in de collegebanken om een serie korte simulatiecolleges aan te horen. Milliard mocht het spits afbijten voor de Juridische Faculteit en daarmee werd direct de toon gezet. "Ik vind het overigens een geweldig boek, want het gaat verder dan alleen de regels. Ook de historische en filosofische achtergrond van de regels en wetten wordt hierin behandeld."

Luciano Milliard: 'Sommige studieboeken zijn wel heel erg dik'

Na deze enigszins afschrikwekkende opening, haastte Milliard zich uit te leggen dat staatsrecht niet zo eng is als het klinkt. "Het gaat om de macht van de Staat. Die moet er zijn, want anders gebeurt er niets. Wel moet die macht heel goed gereguleerd worden. Daar gaat het staatsrecht over." Het staatsrecht regelt onder andere welke machtsdrager wat mag doen en wat de verhouding is tussen de burger en de Staat. Als voorbeeld bracht Milliard de 'kwestie Margarita' naar voren. "De Grondwet zwijgt over de familieleden van de Koning. Sinds 1848 is het zo, dat de Koning onschendbaar is en de ministers verantwoordelijk zijn. Toch kent Nederland zoiets als afgeleide ministeriële verantwoordelijkheid voor koninklijke familieleden." Een ander voorbeeld van een probleem, waarvan de oplossing binnen het staatsrecht gezocht moet worden, is de discussie op Aruba over het sluiten van restaurants op bepaalde feestdagen.
Door het naar voren brengen van voorbeelden uit de praktijk, wist Milliard de rol van het staatsrecht in het dagelijks leven duidelijk te maken. Dat het overkwam bij zijn gehoor, bleek wel uit de discussiepunten die naar voren werden gebracht, waardoor het tijdschema van vijftien minuten per college, al direct in de war werd gestuurd.

TAALSPEL

In het privaatrecht worden de zaken tussen rechtspersonen, zoals bedrijven en natuurlijke personen geregeld. Uiteraard worden ook regels gegeven voor kwesties tussen personen onderling en rechtspersonen onderling.
Docent Thomas Riemersma illustreerde zijn vakgebied met het voorbeeld van de zonnebril. "Is die zonnebril van u? Waar baseert u zich op? Waaruit blijkt dat u deze heeft gekocht? Als uw buurman de bril pakt, van wie is die dan? En wat als hij het tegendeel beweert? Wie is eigenaar als hij de bril verkoopt aan een ander?"
De mensen in de collegebanken werden aan het werk gezet met enkele artikelen uit het Burgerlijk Wetboek. Zo konden ze zelf ontdekken hoe het privaatrecht omgaat met de gestelde vragen.
Volgens Riemersma zitten de echte colleges privaatrecht net zo in elkaar. "We werken met readers en met jurisprudentiebundels, bijvoorbeeld die van de Hoge Raad. Als je niet van lezen houdt, zou ik er nog maar eens goed over nadenken. Eigenlijk kun je het privaatrecht typeren als een logisch geconstrueerd taalspel."

HEEL VREEMD

Naast de inleidingen in staatsrecht, strafrecht en privaatrecht worden in het eerste jaar nog meer vakken onderwezen, namelijk inleiding tot de rechtswetenschap, juridische vaardigheden, Nederlands en de historische ontwikkeling van het recht. In dit laatste vak wordt gekeken naar de rechtsstelsels waaruit het Arubaans recht zich heeft gevormd.
Eerstejaars student Anthony Vleeming heeft het prima naar zijn zin op de UA. In september 2002 stapte hij fris van Colegio Arubano de universiteit binnen.
De eerste dagen vond hij heel vreemd. "Ik wist niet wat me te wachten stond. De informatie die we hadden gekregen, was niet duidelijk over praktische zaken. Ik kwam dus binnen bij de opening van het academische jaar op 13 september en kwam tot de ontdekking dat dat helemaal niet de bedoeling was." Vleeming vertelde dat hij liever een duidelijke brief had gehad met een tijd en een plaats om te beginnen. Overigens werd alles al na een paar dagen heel duidelijk en voelde Vleeming zich op zijn plaats op de FdR. "De studie zit goed in elkaar, de verbanden tussen de vakken worden duidelijk aangegeven." Een van de belangrijkste eisen die aan de studenten wordt gesteld is die van zelfdiscipline. "Je moet je studie goed bijhouden.
Voor de colleges word je geacht de stof voor te bereiden. Doe je dat niet, dan kun je het niet bijbenen en kijk je tegen een geweldige inhaalslag aan."
Vleeming vertelt dat veel van de studenten volwassenen zijn, werkzaam in een of ander beroep. Hij ervaart dat als zeer positief, omdat die mensen vanuit hun levenservaring allerlei vragen weten te stellen aan de docenten, over kwesties waar jongeren nog geen weet van hebben.
"Zo leer je heel veel over de toepassing van het recht in de praktijk." Overigens weet hij nog niet wat hij met zijn studie wil, maar voor die beslissing heeft hij dan ook nog wel een paar jaar de tijd.
Het Arubaanse recht komt volop aan de orde in die volgende fase, de driejarige doctoraalfase van de studie. Onder andere burgerlijk recht, handelsrecht, staatsrecht, bestuursrecht, strafrecht, belastingrecht, procesrecht en arbeidsrecht worden onder de aandacht van de studenten gebracht.

ALLROUND

Met dit studieprogramma meent de FdR voldoende inhoud te geven aan haar doelstellingen.
De eerste doelstelling is het op universitair niveau overdragen van brede (theoretische) kennis en kunde, alsmede de toepassing daarvan op juridisch terrein.
Als tweede doelstelling hanteert de faculteit het bijdragen aan de persoonlijke vorming en ontplooiingsmogelijkheden van studenten.
De derde en laatste doelstelling is het leveren van een wetenschappelijke bijdrage ten behoeve van de Arubaanse maatschappij, zowel in theoretische als in praktische zin.
Een jurist die is afgestudeerd aan de UA heeft een *allround* opleiding achter de rug en komt daardoor voor talrijke functies in aanmerking. Tot de mogelijkheden behoren een betrekking bij Directie Wetgeving, Directie Juridische en Algemene Zaken of andere overheidsdepartementen.
Ook bestaat de mogelijkheid tot plaatsing bij het Openbaar Ministerie of bij de rechterlijke macht. Daarnaast kan een jurist terechtkomen in het bedrijfsleven of in de advocatuur. Uitmuntende juristen kunnen in aanmerking komen voor een docentschap aan de universiteit.

Doorstuderen in het buitenland behoort ook tot de mogelijkheden. Men kan daar een postdoctorale specialistische opleiding volgen. Ten slotte bestaat de mogelijkheid om in Nederland Nederlands recht te gaan studeren. Daarbij hoeft niet de gehele studie te worden gevolgd. De Universiteit Groningen, de Open Universiteit en de Erasmus Universiteit Rotterdam kennen een aanvullend standaardprogramma voor Arubaanse juristen. Dat komt erop neer, dat men met iets meer dan een half jaar studietijd de titel van meester in het Nederlandse recht kan verwerven.

'De belangrijkste plannen zijn versterking van het UA-management en de ontwikkeling van stabiele kernfaculteiten van docenten.'

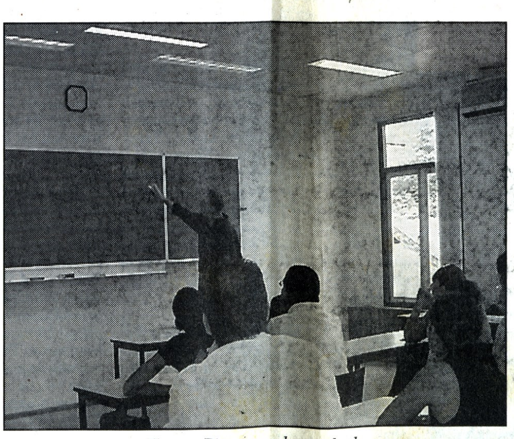

Thomas Riemersma bespreekt de privaatrechtelijke aspecten van een zonnebril.

Wie niet geïnteresseerd is in rechten, maar wel in economie, kan ook goed terecht op de UA. Voor hen bestaat de FEF. Deze is inhoudelijk vergelijkbaar met de Nederlandse HEAO/BE opleiding.
Docent Maarten de Ruiter geeft het vak commerciële economie. In zijn simulatiecollege brengt hij het model van Porter naar voren, over de *competitive advantage*. "Jullie zijn de directie van een bedrijf dat vruchtensappen produceert. Wat ga je doen als de fruitboeren besluiten zelf sap te gaan maken? Wat doe je als een ander bedrijf aan jouw klanten gaat leveren? Wat doe je als je klanten zelf sap gaan persen of kiezen voor andere drankjes?" Dit type vragen komt aan de orde bij commerciële economie. De studenten krijgen steeds een blok van drie uur voorgeschoteld, waarbij ze een uur hoorcollege krijgen, gevolgd door twee uren werkcollege.

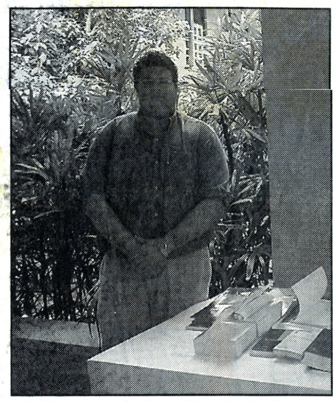

Eerstejaars Anthony Vleeming heeft het prima naar zijn zin op de rechtenfaculteit.

Een ander, volgens docent Paul Vandormael zeer belangrijk vak is bestuurlijke informatieverzorging, oftewel BIV. Binnen dat vak gaat het deels om een stuk theorie, onder de naam informatiekunde.
Vandormael legt de aanwezige belangstellenden uit, dat zijn vak de laatste jaren enorm belangrijk is geworden, omdat bedrijven met steeds meer informatie te maken hebben: "De kunst is niet om informatie binnen te krijgen, maar om de *juiste* informatie binnen te krijgen."
Daarnaast worden de zoals Vandormael dat noemt, 'knoppencursussen' gegeven. Daarbij leert de student omgaan met programma-'s, zoals Excel, Acces en Exact. Ook wordt tijdens driejarige FEF-opleiding een serie korte cursussen afgewerkt. Daarbij valt te denken aan Internet-cursussen, met name het juiste gebruik van zoekmachines, Powerpoint en het ontwerpen van websites met bijvoorbeeld MS Frontpage. Al deze onderwerpen vallen onder BIV.

LATER

De FEF biedt studenten een brede praktijkgerichte opleiding, die studenten voorbereid op midden- en hogere kaderfuncties bij zowel bedrijven als overheidsinstellingen. De functies liggen veelal op bedrijfseconomisch/administratief gebied, maar ook op de terreinen commercieel of management/informatica. Te denken valt aan de functie van controller, hoofd van een administratie, financieel-economische stafmedewerker, assistent-accountant of medewerker bij een bank.

Met de Hogeschool Windesheim te Zwolle, de Haagse Hogeschool, Hogeschool Holland te Diemen en Fontys Hogeschool in Eindhoven zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Deze samenwerking houdt in dat wederzijds de propedeuse-opleiding wordt geaccepteerd. Studenten die hun propedeuse hebben behaald aan de FEF, kunnen zonder problemen verder studeren aan genoemde instellingen. Het is ook mogelijk om de stage en/of afstudeeropdracht in Nederland te doen.

Binnenkort zal het zelfs mogelijk zijn voor derde- en vierdejaars FEF-studenten om een jaar van hun studie te doen aan de Hogeschool Holland en hierdoor dus ervaring in het buitenland op te doen.
Het Nederlands Instituut voor Registeraccountants heeft de FEF-opleiding erkend als HEAO-BE studie. Hierdoor krijgen studenten die in die richting verder willen, bepaalde vrijstellingen.
Ook is het mogelijk om na de FEF verder te gaan met een universitaire studie. Voor een verkort doctoraalprogramma kan men met het FEF-diploma terecht bij de Katholieke Universiteit van Brabant te Tilburg, de Erasmusuniversiteit in Rotterdam, de Rijksuniversiteit in Groningen en de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Binnen beide faculteiten geeft de UA uitvoering aan de nota 'Beleidsvoornemens Universiteit van Aruba 2002-2005'.
De belangrijkste plannen daaruit zijn versterking van het management van de universiteit, de ontwikkeling van stabiele kernfaculteiten van bij voorkeur Arubaanse docenten, noodzakelijk voor de continuïteit van onderwijs en onderzoek en de uitbouw van de samenwerking met andere universiteiten.